

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

LXXII. An jus civile pugnet cum jure natura?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

An jus civile pugnet cum jure natura?

Distinguitur.

CICERO lib. 1. Offic. affirmat: Natura Objec.
 nulla privata esse, hoc est propria singu- An omnia
 lorum. At distinctio & proprietas rerum communis
 juris civilis est, quia ab eo recepta & appro- τῆ φύσεως.
 bata est. Videntur igitur homines sine utilita-
 tis causa suo arbitrio legem naturæ mutasse.
 Quod si verum est, naturali juri civile est ad-
 versum: præsertim cum jura naturalia semper
 firma & immutabilia per maneat, ut ait Ju-
 reconsultus. Sed Ciceronis sententia ἀπὸ λαῖς
 intellecta improbanda est. Distinctio enim Solut.
 bonorum est & naturalis & civilis juris. Et vo-
 luntaria tantum debet esse rerum communi-
 catio, prout justitia ac vera dilectio præscri-
 bit. Itaque ex Ciceroniana opinione non po-
 test demonstrari, Jus civile esse naturali cōtra-
 rium. Hoc tantum ab illo diversum est: Acut
 ars, sic jus civile imitari naturam dici potest.
 Porro certum est, Servitutem, ut opposita est
 libertati, etiam esse juris civilis. Nam servo jus
 universum civitatis adimitur. Itaque integrè sic
 definitur: Servitus est potestas Domini in ser-
 vum, qua servo adimitur & naturalis liberas
 & jus universum civitatis. Pugnat igitur hic
 jus civile cum naturali? Resp. primùm per di-
 stinctionem: Jus naturale est primævū, seu ra-
 tionis

tionis in statu naturæ integro, ut omnes homines sunt liberi: nulli servi: vel secundarium, seu ratiocinationis in statu naturæ depravato, quod ex primo invenitur ac deducitur τὸ δὲ διὰ τοῦτο seu ratiocinando: ut sunt jura bellorū, captivitatum, servitutum. Contrarium igitur est alicubi jus civile naturali primævo, sed ita, ut non labefactet præcepta naturalia de discrimine honestorum, & turpium. Et sic quoq; servitus juri naturali primævo contraria est, non secundario. Ex hac distinctione etiam istud solvitur: Contraria & quæ mutuo se destruunt, uno eodemq; jure censeri, unaq; causa & principio contineri non possunt. Libertas & servitus sunt adversa. Ergo cum libertas sit juris naturæ, servitus juris naturæ esse non potest. Deinde respondent alii: pugnare quidem alicubi jus civile cum naturali quodammodo propter bonum utile seu congruens & salutare præsentis statui, sed ita, ut communes notitias naturales, quæ semper bonæ incorruptibiles & immutabiles sunt, non quidem in actionibus hominum (quæ variæ & dissimiles sunt) sed in mentis judicio non evertat: ut juri servitutum, jus naturale non omnimodo corrumpitur, sed minuitur. Ad hunc modum dicere possumus, distinctionem rerum aliquo modo pugnare cum jure naturæ integræ seu primævo, & hoc ipsum immi-

Genere conveniunt:
Specie differunt libertas & servitus.

An omnia sint naturæ commaniana.

imminuere, & eatenus non posse improbari hoc Ciceronis: Naturâ nulla esse privata. Vitus Amerbachus hoc ita exponi posse existimat, ut sentiat Cicero: quando homines ceperunt esse, non unicuique naturam certum assignasse, & velut manu tradidisse possidendum, sed in tanta copia rerum quemlibet pro suo arbitrio occupasse vacuum. Quo accomodari potest illud Jureconsulti: Quæ in bonis nullius sunt (naturâ) occupanti cõceduntur. Ab hac quæstione non alienum quoque est argumentum contra præscriptionem & usucapionem, modum acquirendi res à legibus approbatum. Locupletari cum alterius jactura pugnat cum lege naturæ. Usucapio & præscriptio locupletant præscribentem cum jactura ejus adversus quem præscribitur. Ergo pugnant cum lege naturæ. Resp. ad proposit. Tunc adversatur legi naturali locupletari cum alterius jactura, cum hoc fit sine legitima ratione, & sine evidente causa jacturæ seu damni. At in præscriptione & usucapione talis causa est: tum negligentia privata: tum Bonum reipublicæ. Primum igitur negligentia ejus, qui patitur sibi præscribi à legibus, punitur. Deinde hic modus acquirendi rerum dominia introductus est propter bonum publicum, ut inquit Jurisconsultus, ne rerum dominia diu aut semper incerta essent, & ut

finis

Naturâ primo communia occupatione facta sunt privata. Object.

solue.

Jura subveniunt vigilantibus, non ignavis & stocgentibus.

In Offic.

finis esset litium. Jus igitur civile detrahit hic aliquid naturæ per accidens seu exaccidenti. Illud jus (civile dico) Cicero vocat æquabile, non quodd æquet omnes: Sic enim non possent alii esse aliis potentiores aut ditiores, sed quodd justitiam & æqualitatem quandam proportionalem, hoc est, æquitatem conservei, id est, quodd non sit *προσωπολήτης*, sed pari studio defendat tenues & potentes, summos & infimos, & neutris patiarur ab alteris suam adimi. Itaque Aristoteles *ἀναλογικόν* & *κατὰ ἀναλογίαν δικαίον* vocat. In usucapione æquitas patitur propter tuam negligentiam culpam tibi tuam rem ab alio adimi, qui est possessor bonæ fidei, id est, qui credit esse suam, seu verè ignorat rem alieni juris fuisse, & tempore à lege definito continuè possedit, quem bona conscientia excusat. Ita usucapio & defensio usucipientis non pugnat cum æquitate exposcente, ut cum innocentia quisque suam tueatur & augeat. Loquor autem de usucapione justa, id est, tali, in qua sunt omnia ad eam requisita: de quibus consulantur juris interpretes.

Ad Titul. 6.
lib. 2. Instit.

LXXIII.

*An captivitates, bella, servitutes, dominatus,
sint juris natura.*

JURIS